

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра журналістики та мовної комунікації

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації,
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.
Завідувач кафедри
Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Вступ до спеціальності (Основи журналістики)»

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет
Розробник – д-р філол. наук, проф. Харченко С.В.
– канд. юр. наук, доц. Чиж І. С.

Київ – 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-
педагогічного факультету

_____ Інна САВИЦЬКА

« ____ » _____ 2023 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації,
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.

В. о. завідувача кафедри

_____ Марина НАВАЛЬНА

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Журналістика»

_____ Світлана ХАРЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Вступ до спеціальності (Основи журналістики)»**

Спеціальність 061 – Журналістика

Освітня програма – Журналістика

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. юр. наук, доц. Чиж І. С.

Київ - 2023

**Опис навчальної дисципліни
«Теорія журналістики»**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>	
Галузь знань	06 «Журналістика»	
Спеціальність	<i>061 – Журналістика</i>	
Освітня програма	<i>Журналістика</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Формування системи знань із тенденцій розвитку журналістики та її ролі в суспільстві; завдань, видів і характеру журналістської діяльності, парадоксів і складностей професії, умов роботи журналістів; історії і системи журналістської освіти, з форм навчальної діяльності і правил раціональної організації розумової діяльності, вивчення сутності інформаційних процесів; специфіки журналістської роботи; видів і специфіки журналістської роботи.

Завдання. Виклад основних напрямків творчої діяльності того чи того виду ЗМК; методики роботи журналіста кожного виду ЗМІ; аспектів діяльності ЗМК через врахування інтересів аудиторії, системи рейтингового вимірювання якості інформаційного продукту, з'ясувати особливості інформаційного виробництва та внутрішньоредакційних комунікацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: поняття професії як виду трудової діяльності, що потребує спеціальних знань, умінь і навичок, специфіку професії журналіста як сфери масово-інформаційної діяльності та фактора соціального управління; про засади свободи друку і журналістської діяльності, соціальної позиції і можливості її вільної реалізації; багатозначність поняття "свобода" і труднощі, пов'язані з його розумінням і використанням; розуміти місце журналістики в системі соціальних інститутів та державну політику в галузі ЗМІ, типологію, жанри та види ЗМІ;

вміти: застосовувати на практиці професійні знання, уміння, навички а також принципи діяльності журналіста відповідно до способу поширення інформації.

Набуття загальних компетентностей (ЗК):

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Набуття фахових (спеціальних) компетентностей (СК):

СК01. Здатність застосовувати знання з основ журналістики та зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких **програмних результатів навчання (ПР):**

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- для повного терміну денної форми навчання;
- для скороченого терміну денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	Ла б	ін д	с.р		л	п	ла б	ін д	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Журналістика як вид комунікації												
Тема 1. Вступ до навчального предмету	6	1	1			3						
Тема 2. Журналіст як суб'єкт інформаційної діяльності	6	1	1			3						
Тема 3. Шляхи відображення національної ідеології у ЗМІ	6	2	2			4						
Тема 4. Види діяльності журналіста	6	2	2			3						
Тема 5. Шляхи здобуття фахової освіти	6	1	1			3						
Тема 6. Основні та допоміжні функції журналістики	6	2	2			3						
Тема 7. Принципи діяльності журналіста	6	2	2			3						
Тема 8. Свобода слова як передумова існування демократичного устрою	6	2	2			4						
Тема 9. Організація праці журналіста	6	2				4						
Разом за змістовим модулем 1	60	15	15			30						
Змістовий модуль 2. Сфери журналістської діяльності за способом поширення інформації												
Тема 1. Види ЗМІ за способом поширення інформації.	4	1	1			2						
Тема 2. Газетно-журнальна періодика	6	1	1			4						
Тема 3. Радіомовлення	6	2	2			2						

у системі сучасних засобів комунікації.													
Тема 4. Сучасне телебачення: досвід, проблеми, стратегії	8	2	2			4							
Тема 5. Інтернет- журналістика: специфіка та форми подачі інформації	8	2	2			4							
Тема 6. Робота власкорів	8	2	2			4							
Тема 7. Агенційна журналістика	8	2	2			4							
Тема 8. Тематичні відділи редакцій	6	2	2			2							
Тема 9. Фрілансер – сам собі журналіст.	6	1	1			4							
Разом за змістовим модулем 2	60	15	15			30							
Усього годин	120	30	30			60							

4. Теми семінарських занять. Згідно з програмою не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти інформаційного простору України	2
2	Принципи діяльності журналіста	2
3	Написання тексту. Редагування	2
4	Основні та допоміжні функції журналістики	2
5	Спеціальні функції журналістики	2
6	Юридичні та етичні норми діяльності в газеті	2
7	Юридичні та етичні норми діяльності журналіста на радіо та телебаченні	2
8	Творчий та технічний колективи на телебаченні	2
Разом		16

6. Теми лабораторних занять. Згідно програми не передбачено

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до навчального предмету	2
2	Журналіст як суб'єкт інформаційної діяльності	2
3	Національна та державна ідеології. Інформаційний простір України. Відображення державної та національної ідеології у ЗМІ	2
4	Збирання та дослідження матеріалу. Документація.	2
5	Презентація журналістського твору на радіо, телебаченні, в друкованих ЗМІ	2
6	Організація та планування	
7	Фахова освіта журналіста український та закордонний досвід.	2
8	Державні та приватні вузи України, де навчають журналістському фаху. Журналістика в системі бакалаврату та магістерської програми.	2
9	Курси підвищення кваліфікації, тренінги, медіа форуми, школи журналістики	2
10	Основні функції журналістики	2
11	Етика спілкування як база для формування правил професійної комунікації	2
12	Основні засади журналістської діяльності	2
13	Принципи журналістики, засновані на загальнолюдських пріоритетах	2
14	Професійні принципи журналістики	2
15	Шляхи здобуття фахової освіти	2
16	Поняття «свобода слова». Свобода слова і свобода творчості. Правові гарантії свободи слова в Україні та світі	2
17	Принципи вільних мас-медіа	2
18	Якісна та жовта преса: основні характеристики та принципи діяльності	2
19	Журналістський колектив, редакція, відділ	2
20	Шляхи здобування та осмислення інформації	2
21	Технічні засоби виробництва ЗМІ	2
22	Види ЗМІ за способом поширення інформації. Друковані українські ЗМІ. Телевізійні та радіокомпанії України. Інтернет-ресурси: існування де-факто і де-юре. Інформаційні агенції. Корпункти та фрілансери	2
23	Газетно-журнальна періодика. Структура редакції. Керівництво друкованими ЗМІ. Творчий та технічний	2

	персонал редакцій друкованих ЗМІ. Методи впливу на редакційну політику друкованих ЗМІ їх засновників	
24	Радіомовлення у системі сучасних засобів комунікації. Структура колективу на радіо. Керівництво державними та приватними радіокомпаніями. Творчий та технічний персонал радіо. Вплив на редакційну політику радіоструктур	2
25	Сучасне телебачення: досвід, проблеми, стратегії. Структура сучасних телекомпаній. Особливості керівництва державними та приватними радіокомпаніями. Творчий та технічний колективи на телебаченні. Вплив на редакційну політику засновників і власників телекомпаній	2
26	Інтернет-журналістика: специфіка та форми подачі інформації. Інтернет-ресурси: існування де-факто і де-юре. Специфіка універсальності навиків працівників Інтернет-видань. Юридичні та етичні норми діяльності.	2
27	Тематичні відділи редакцій. Специфіка тематичної спеціалізації журналіста. Універсальність професійних навиків творчих працівників ЗМІ як вимога часу.	2
28	Агенційна журналістика. Світові інформаційні агентства. Інформагенства в Україні. Особливості праці журналіста в інформагенстві. Власкори та фрілансери. Юридичні та етичні норми діяльності власкорів та фрілансерів. Пошуки інформації власними кореспондентами: український та закордонний досвід. Самоконтроль та самоорганізація - основний елемент роботи фрілансери	2
Разом		60

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття «журналістика» в системі масової комунікації.
2. Поняття «засоби масової інформації».
3. Предмет та завдання курсу «Вступ до журналістики».
4. Суспільні закономірності виникнення і розвитку журналістики.
5. Історія виникнення журналістики.
6. Методика створення журналістського тексту.
7. Вплив особистісних характеристик автора на його творчість.
8. Журналістська освіта в Україні та світі.
9. Вища школа журналістики.
10. Волонтерство у ЗМІ як один з видів здобуття журналістського фаху.
11. Журналістика як другий фах.
12. Школи та навчальні курси журналістики.
13. Професійні колективи ЗМІ.
14. Посади та професії сучасних ЗМІ.
15. Структура сучасних ЗМІ.
16. Умови праці журналістів у друкованих ЗМІ.
17. Технічні та творчі структурні складові радіо.
18. Взаємодія технічних та творчих працівників на телебаченні.
19. Види діяльності журналіста.
20. Збирання та дослідження матеріалу.
21. Документація інформаційних джерел.
22. Написання тексту.
23. Редагування.
24. Презентація.
25. Організація та планування.
26. Основні функції журналістики.
27. Функції обслуговування і розважання.
28. Виховна функція журналістики.
29. Інформаційна функція ЗМІ.
30. Організаційна функція журналістики.
31. Ідеологічна функція журналістики.
32. Пропаганда та контрпропаганда в журналістиці.
33. Рекламна функція мас-медіа.
34. Функція соціальної критики.
35. Культуротвірна функція.
36. Охарактеризуйте допоміжні функції журналістики.
37. Сучасні тенденції розвитку вітчизняної преси.
38. Журналістика як система засобів масової інформації.
39. Структура інформаційної діяльності.
40. Види передачі інформації в журналістиці.
41. Принципи журналістської діяльності.
42. Тенденції сучасних ЗМІ (монополізація, інтернаціоналізація, уніфікація, комерціалізація).
43. Реалізація права на свободу слова в Україні.
44. Державна та національна ідеології України.
45. Місце ЗМІ в системі національної ідеології.
46. Взаємовплив політичного та журналістського сегментів суспільства на сучасному етапі.
47. Сучасні виклики журналістики щодо формування українського національного інформаційного поля.

48. Преса і проблеми національного відродження.
49. Журналістський колектив як професійне середовище.
50. Етичні принципи засобів масової інформації.
51. Моральні і творчі принципи журналістської діяльності.
52. Способи поширення інформації.
53. Види ЗМІ.
54. Специфічні особливості різних засобів масової інформації.
55. Нові аспекти змісту і форми радіомовлення.
56. Радіомовлення - драматургія звуків.
57. Нові виклики часу щодо функціонування друкованих ЗМІ.
58. Текст надрукований і почутий: особливості відтворення.
59. Специфіка створення радіоматеріалів.
60. Телетекст: симбіоз звуку і зображення.
61. Особливості сприйняття телевізійного та радіотексту.
62. Український телепростір: ідеологічні засади.
63. Розважальні телепрограми українського інформаційного простору.
64. Пропаганда та контрпропаганда в інформаційних телепрограмах України.
65. Виховна функція українських радіопрограм.
66. Пропагандистські матеріали українського радіопростору.
67. Телепубліцистика як спосіб організації суспільства.
68. Основні ознаки якісної преси.
69. Правила написання матеріалів для «жовтої преси».
70. Інтернет-видання: «смітник історії», чи ефективний засіб масової комунікації?
71. Специфіка трактування поняття «джерело інформації» стосовно Інтернет-видань.
72. Телебачення в системі засобів масової інформації.
73. Своєрідність літературної праці в журналістиці.
74. Вплив економічної і політичної свободи на пресу.
75. Мультимедійні способи подачі інформації.
76. Агенційна журналістика.
77. Тематичні структурні підрозділи редакцій.
78. Сам собі журналіст.

9. Методи навчання.

Словесні (розповідь, пояснення, навчальна дискусія, лекційний метод), практичні (завдання, практична робота, створення та показ презентацій, самопрезентацій, колективне обговорення проблем, студентські наукові конференції, захист творчих проєктів), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

10. Форми контролю.

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного контролю (усне та письмове опитування), проміжної атестації у межах кожного модуля (тестуванням за усіма темами модуля), підсумкового контролю (екзамен).

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 01.05.2023 р. № 404)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Журналістика як всесвіт: вибрані медіадослідження. Харків : Прапор, 2008. 512 с.
2. Різун В. В. Маси : [тексти лекцій]. Київ, 2003. 118 с.
3. Чиж І., Іванов В. Журналістські права та обов'язки у світлі Європейської конвенції прав людини. - К.: Парламентське видавництво, 1999. - 23 с.
4. Чиж І., Іванов В. Законодавче регулювання діяльності комп'ютерних мас-медіа. - К.: Парламентське видавництво, 1999. - 16 с.
5. Чиж І.С. Україна: шлях до інформаційного суспільства. - К., Либідь, 2004, -288 с.
6. Інформаційне законодавство України. Зб. законодавчих актів у 6-ти томах. Довідкове видання. /За заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа. К., Юридична думка, 2005.416 с.
7. Чиж І. С. Гарантія свободи. Без вільного слова не буває вільної людини. -К., Навчальна книга, 2004, - 334 с.
8. Чиж І.С. Україна в Раді Європи. Монографія. - К., Парламентське видавництво, 2001, 384 с.
9. В епіцентрі подій - журналіст. Громадсько-політичне видання./Упорядники В.Чамара, В.Іншаков. Дніпропетровськ: Журфонд, 2005,- 400 с.
10. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні. /За заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа/, - К., Юридична думка, 2006, - 384 с.
11. Інформаційне законодавство України. Науково-практичний коментар. /За заг. ред. Ю.С. Шемшученка, І.С. Чижа/, - К., - Юридична думка, 2006, - 232 с.
12. Чиж І.С. Не збудуєш словом, коли руйнуєш ділом. - К., Либідь, 2006, - 432 с.
13. Україна на шляху до Європи. Колектив авторів./Упорядники В. Шкляр, А. Юричко/, - К.,-Етнос, 2006, - 496 с.
14. Українське телебачення:вчора, сьогодні, завтра. Науково-популярне видання./За заг. ред. Чижа І.С., наук. ред. Карабанова М.М./, - К., - «Дирекція ФВД», 2006, - 648с.
15. Блюм Р. Етика засобів масової інформації: проблематика та практика // Сучасне та майбутнє в плюралістичному суспільстві / за ред. Л.З. Москаленка та ін. - К. : Центр вільної преси, 1999. - С. 82-87.
16. Животко А. Історія української преси. - Мюнхен, 1989-1990.
17. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики. - Л, 1995.
18. Здоровега В.Й. Преса і влада // Укр. періодика: історія і сучасність: тези дон. і новітомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. 9-10 груд. 1993 р. Л., 1993. - С. 8-13.
19. Здоровега В.Й. Українська періодика у сучасному національному просторі /В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: доп. та повідомл. Третьюї всеукр. наук.-тсорет. конф. 22-23 груд. 1996 р. - Л., 1995. - С. 11-18.
20. Карпачова Н. Право на інформацію: свобода слова, думки, вільного вираження поглядів : щорічна доповідь Уповноваженого з прав людини // Голос України. 2001. 10 груд.

21. Кодекс професійної етики українського журналіста // Журналіст України. 1997. № 5-6.
22. Конституція України. - К. : Преса України, 1996. - 80 с.
23. Кузнецова ОД. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень: монографія. - Л.: Світ, 1998.
24. Кузнецова ОД. Основи масової комунікації: навч. посіб. - Л.: РВВ Львів, ун-ту, 1996. - 170 с.
25. Кузнецова ОД. Правові гарантії незалежності преси // Українська періодика: історія і сучасність: Четверта всеукр. наук.-теорет. конф., 19-20 груд. 1997 р. - Л., 1997. - С. 142-145.
26. Кузнецова ОД. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій. - Л. : РВВ Львів. ун-ту, 1993.
27. Москаленко А.З. Вступ до журналістики. - К.: Школяр, 1997. 297 с.
28. Москаленко А.З. Два кити / А.З.Москаленко. - К., 1997. - 36 с.
29. Москаленко А.З. Етика журналіста: між боротьбою за тираж і об'єктивною інформацією / А.З. Москаленко // Матеріали наук.-практ. конф. "Українська журналістика - 97" / за заг. ред. А.З. Москаленка. - К.: Центр вільної преси, 1997.
30. Москаленко А.З. Журналістика в умовах гласності / А.З. Москаленко. - К., 1997.
31. Москаленко А.З. Комунікативна політологія / А.З. Москаленко. - К., 1997. - 60 с.
32. Москаленко А.З. Теорія журналістики: підручник / А.З. Москаленко. К.: Експрес-об'ява, 1998. - 334 с.
33. Мюллер Й.П. Що таке етика мас-медіа? / Й.П. Мюллер // Сучасне та майбутнє в плюралістичному суспільстві / за ред. Л.З. Москаленка та ін. - К. : Центр вільної преси. 1999. - С. 77-82.
34. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1 січня 2001 р. - К.: Юрінком Інтер, 2001.
35. Приступенко Т.О. Державна підтримка преси: порятунок чи пастка? / Т.О.
36. Приступенко // Журналіст України. - 1997. - № 5-6. - С. 12-14.
37. Приступенко Т.О. Деякі аспекти етичної діяльності вітчизняних журналістів під час виборчих баталій / Т.О. Приступенко // Публіцистика і політика : зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. - К., 2001. - Вип. 2.
38. Приступенко Т.О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України: монографія / Т.О. Приступенко; за ред. В. В. Різун: Київ. нац. ун-т імені Т.Г. Шевченка - К., 2000.
39. Приступенко Т.О. Свобода преси в Україні / Т.О. Приступенко // Журналіст України. - 1994. - № 1-2. - С. 12-14.
40. Приступенко Т.О. Тенденції розвитку свободи преси в Україні / Т.О.
41. Приступенко // Вісн. Київ, ун-ту. - К., 1993. - С. 31-42. - Сер. Журналістика.
42. Різун В.В. Роль ЗМК в демократичному суспільстві / В.В. Різун//
43. Публіцистика і політика: зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. - К., 2001. - Вип. 2.
44. Україна: інформація і свобода слова : зб. законодавчих актів, нормативних документів та статей фахівців / у поряд. А.М. Затворний. - К.: Молодь, 1997. Українське законодавство : Засоби масової інформації. - К., 1999.
45. Шкляр В.І. Соціальна норма і престиж преси // Укр. періодика: історія і сучасність / за ред. М.М. Романюка. - Л., 1997. - С. 25-28.
46. Чиж І.С. Пріоритети нормотворення та правового регулювання державної інформаційної політики.//Держава і право. - К., 2012. - Вип.56 -с.183-188.- Бп.14476-56.
47. Чиж І.С. Конституційно-правові засади забезпечення права на поширення інформації в процесі формування інформаційного та громадянського суспільства.//Держава і право.- К., 2013.- Вип.59. - с.531-534.- Бп.14476-59.
48. Чиж І.С. Право, громадянин, суспільство, держава в контексті глобальних інформаційних викликів.//Віче.К.,2013.- 18(351). - с.28-32.

49. Чиж І.С. Проблеми формування системи суспільного мовлення в Україні в контексті забезпечення конституційних прав на інформацію: правовий та практичний виміри.// Міжнародна науково-практична конференція «Законодавство України у світлі сучасних активних реформаційних процесів». 13-14 жовтня 2017 р. - К.: Центр правових наукових досліджень, 2017, с. 26-29.
50. Чиж І.С. Проблеми удосконалення механізмів забезпечення конституційного права на поширення інформації. Порівняльно-аналітичне право. №5,2017. С.75- 78.
51. Чиж І. С., Свобода понад право чи право заради свободи: інформаційний вимір. Міжнародна науково-практична конференція «Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку правової доктрини та законодавства». 13-14 квітня 2018 р. Центр правових наукових досліджень. Київ 2018. С.45-48.
52. Чиж І.С. Діалектика стабільності: інформаційно-правовий аспект. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні та національні правові виміри забезпечення стабільності» 20-21 квітня 2018 р.
53. Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив». Львів. 2018.с. 4143.
54. Чиж І. С. Конституційне право на поширення інформації як умова формування інформаційного громадянського суспільства. Альманах права. Правова аналітика: доктринальні підходи та галузеві виміри. Випуск 9. - К. :Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. - с. 310-315. Вересень 2018 р.
55. Чиж І. С. Глобальні виклики та загрози інформаційної доби: конституційно - правовий аспект розв'язання протиріч. Порівняльно-аналітичне право. №2,2019. С.53-57.
56. Чиж І. С. Ера «інформаційного комунізму»: усвідомлення себе чи «непритомність духовності»? Конституційно-правові акценти відповіді на актуальні виклики часу. //Держава і право. - К., 2019. - Вип. 84. Серія «Юридичні науки». - с. 60-75.
57. Чиж І. С. Конституційні права і свободи людини: український інформаційно-правовий вимір. Порівняльно-аналітичне право. №3, 2019.
58. Чиж І. Деякі міркування щодо законопроекту «Про медіа»././ Вісник Книжкової палати. Науково-практичний журнал. - К., №2(283); лютий 2020. - с. 15-17.
59. Капралюк О. Система науково-інформаційного забезпечення агропромислового комплексу України// Вісник Книжкової палати. Науково-практичний журнал. - К., №2(283); лютий 2020. - с. 37-41.
60. Міжнародна федерація журналістів. Принципи доступу до інформації // Посібник з питань свободи вираження. - К.: [б.в.], 1999. - С. 217-218.
61. Глібовицький Є. Київська газета "Сьогодні" шукає собі господаря // ТСН, "1+1". - 2001. - 18 трав.
62. Гонгадзе Г. Куди пливе "Титанік" української журналістики? // Українська правда. - К. : Брама.
63. Гонгадзе став жертвою міжкланової боротьби // Українська правда. - 2000. -8 лист.
64. Ещенко Т. День народження Гонгадзе // День. - 2001. - 30 трав.
65. Історія зарубіжної літератури / М.С. Шаповалова, Г.Л. Рубанова, В.Л. Моторний. - Л. : Вища шк. Вид-во при Львів, ун-ті, 1982.
66. Карлсон М. Солідарність у Європі: формування послідовної політики трансформації та інтеграції / М. Карлсон // Економічний часопис. - 1997. - № 6-7.
67. Кульчицький О. Основи філософії і філософських наук. – Мюнхен ; Львів, 1997.
68. Малахов В.А. Етика: курс лекцій / В.Л. Малахов. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Либідь, 2000.
69. Орендарчук Г. Гуманістичні виміри істини // Гуманізм і духовність у контексті культури. - Дрогобич, 1996. - Кн. 1.
70. Слоун В. Краще мати пресу без уряду, аніж уряд без преси //День. - 2001. - 15 трав.
71. Шкляр В.І. Преса керована і преса керуюча // Українська періодика: історія і сучасність: тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. 9-10 груд. 1993 р. - Львів, 1993. - С 13-17.